

2017_10_24 Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmä

Korkeakoulujen tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmän kokous 2017\5

- Tiistaina 24.10.2017 kello 9.01–11.45
- Opetus- ja kulttuuriministeriö, nh. **Väinämöinen** (Meritullinkatu 10)
- Asialista ja liitteet: <https://confluence.csc.fi/x/jBpXB>

Muistio (**luonnos!**)

1 Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

- Hyvönen avasi kokouksen kello 9:01. Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 julkaistaan kokouksen aikana erillisessä tilaisuudessa, jonne myös ohjausryhmän rehtorijäsenet on kutsuttu (<http://minedu.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-2030>).
- Päätettiin käsitellä asialistan 6. kohta ensimmäisenä.

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Hyväksyttiin 2017_08_29 pidetyn kokouksen muistio (liite 1)

6 OKM:n ja CSC:n -sopimuksen valmistelu vuonna 2018 ja jatkossa hankittavista palveluista

- Haataja esitteli KTPO-CSC-vuosisopimuksen 2018 näkymiä ym. ajankohtaisia kuulumisia (Liite 6):
 - Sopimuksen pohjana on opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston ja CSC:n sopimus vuonna 2017 toimitettavasta palvelukokonaisuudesta, (sopimus 2017-02-17_kokouksen_liite 5, sopimuksen liitteet: 2017-02-17_kokouksen_luottamukselliset liitteet) sekä palveluiden esittely (<http://okm-palvelut.csc.fi/>).
- Datanhallinnan ja laskennan palveluiden kehittämisessä keskeisessä roolissa on aiemmin korkeakouluille varattujen palveluiden avaaminen myös tutkimuslaitosten käyttöön. Yleisenä periaatteena on avoimuus ja tutkimuslaitosten tietovarannot on tarkoitus tuoda osaksi yhteistä tutkimustietovarantoa.
- Avoin tiede ja tutkimus (ATT)-hankkeen sekä kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK)-hankkeen päättyessä hankkeissa kehitetyt palvelut ja toiminnot siirtyvät jatkuviksi palveluiksi. Ministeriö sopii palveluiden tuottamisvastuiden antamisesta eri organisaatioille. Vastuisiin kuuluvat myös mahdolliset koulutus- tai muut edistämisroolit avoimuusagendan ylläpitämiseksi myös jatkossa.
- Sähköinen tenttijärjestelmä - EXAM:ia kehittävä ja ylläpitävä konsortiotuote tuettu 2016-2017 koulutus- ja opetusyhteistyötä tukevien toimintojen edistämiseksi ja tuotosten avaamiseksi avoimena lähdekoodina. Tapaus on esimerkki korkeakoulujen aloittaman sekä nyt ja jatkossa rahoittaman kokeilun tukemisesta ja siitä, että kokeilun menestyttyä mahdolliset tukivoimavarat halutaan siirtää uusiin mahdollisiin kokeiluihin. Tuleviin toimenpiteisiin sisältyy mm. kokonaisarkkitehtuurin hallinta ja kehittäminen, keskeiset palvelut, koulutus ja viestintä.

3 Katsaus tiedonhallintalain valmisteluun

- Maria Reh binder esitteli (liite 2, 2017_10_24 Luottamukselliset liitteet) näkökulmana tutkimuksen tarpeiden huomioiminen valmisteilla olevassa tiedonhallintalainlaissa
 - Keskeinen asia on korkeakoulun rooli rekisterinpitäjänä: yliopistolla on valtava vastuu työsuhteeseen ja muuhun liittyen, joten sen vastineeksi yliopistolla tulee olla myös valtaa ja oikeuksia tietoihin.
 - Korkeakouluille valmisteltu "personal data policy" -ehdotus, joka annetaan korkeakoulujen tietosuojavastaavien työryhmän käsiteltäväksi.
 - Korkeakoulujen näkökulmasta keskeisiä asioita ovat myös lisensseihin liittyvät asiat, kuten JHS-suositus 189, CC4.0BY, julkisen hallinnon tietoaaineistojen avaamiseen, kun luodaan kansainvälistä yhteentoimivuutta käyttöoikeuksien ymmärtämiseksi.
 - Yksittäinen tutkijakin voi olla tietojen käyttöluvusta vastaava rekisterinpitäjä, mutta pääsääntöisesti rooli kuitenkin aina korkeakoululla. Yhteinen lupapalvelu voisi auttaa korkeakouluja ja tutkijoita lupien myöntämisessä ja hallitsemisessa.
- Voita siinko säättää tutkijalle velvollisuudesta luovuttaa korkeakoululle tutkimuksen tiedot, jos tutkimus sisältää julkista rahoitusta? Ruotsissa on valmisteltu tällaista säädöstä, jossa kuitenkin rajaudutaan vain Ruotsin yliopistolain mainitseisiin yliopistoihin. Tällainen, vain esimerkiksi suomalaisia korkeakouluja koskeva, säädös voisi olla haastava tutkimuksen kansainvälisyyden ja kilpailuneutraaliteetin osalta.
- Todettiin, että korkeakoulut eivät tee asiassa yhteistä lausuntoa, koska aikataulu ei ole jättänyt tilaa yhteistyölle. Reh binder lupasi kuitenkin jakaa Aalto-yliopiston lausuntonluonnoksen ja huomioita muille käytettäväksi.

4 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen digitalisaation tiekartta (luonnos)

- Outi Tasala esitteli <http://ka.csc.fi> (tiekartalla näkyviä kerroksia voi vaihtaa viemällä hiiren kuvan päälle)
- (99) Tiekartalla olevien asioiden linkityksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta olisi mahdollisimman helppoa löytää

luotettavaa tietoa mainituista asioista. Huomioidaan Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 ([linkki](#)), Tutkimus- ja innovaationeuvoston visio 2030 ([linkki](#)) sekä tulossopimuksissa sovitut korkeakoululaitoksen yhteiset tavoitteet ja pyritään visualisoimaan ne tiekartalle yhteisiksi periaatteiksi. Jakossa hahmotetaan kaksi päätasoa: korkeakoulujen ylimmälle johdolle tiivistetty "pää tiedot" ja yleisesti korkeakoulutuksen ja tutkimuksen ICT:n ohjausyhteistyölle eli erityisesti tämän ohjausryhmän näkökulmasta hahmotettavat tiedot. Ohjausryhmän vastuulla on ohjata sitä, mitä ylimmälle johdolle esitetään päätietoina.

- Erilaisten kehittämishankkeiden ja muiden seurattavien asioiden muodostaman kokonaiskuvan hahmottamiseksi tarvittaisiin tukea. Erityisesti päätettyihin asioihin liittyen voitaisiin esittää myös rahapussiarvioita siitä, kuinka paljon tulevat asiat maksavat kullekin korkeakoululle, jotta menoihin ja investointeihin osattaisiin varautua.

5 Korkeakoulun ja CSC:n välinen puitesopimus ja yhteispalvelut

- Mäki esitteli Korkeakoulujen verkostojen esille nostamana asiana CSC:n yhdessä joidenkin korkeakoulujen kanssa valmisteleman kaksisuuntaisen puitesopimuksen, jolla sovitaan palveluiden kehityksestä, käyttöönosta ja tuottamisesta sekä niihin liittyvien asiantuntijapalveluiden käytöstä (liite 3a, liite 3b ja liite 3c).
- **(100) Ohjausryhmä suosittelee, että CSC järjestää avoimen keskustelutilaisuuden puitesopimuksen lähtökohdista, mm. korkeakoulun ja CSC:n keskinäisestä in house -suhteesta ja niistä asiakohdista, joissa puitesopimus poikkeaa Julkisen hallinnon IT-hankintojen sopimusehdoista (JIT-2015).**

7 Ohjausryhmän toimikauden päättymiseen liittyvät toimet ja ohjausyhteistyön organisoiminen jatkossa

- Ei käsitelty. Ohjausryhmä katsoi viime kokouksessa, että vastaavalla tehtävällä oleva vastaava ryhmä tarvittaisiin jatkossakin.

8 Asiat FUNET-työvaliokuntana

- Kanner esitteli FUNET-2020 -tilannekatsauksen ja mahdollisesti valmisteluun tulevat palveluaihiot

9 Seurattavat asiat

- Yhteinen lista: <https://wiki.eduuni.fi/display/CSCTIES/Seurattavat+asiat>
- Luottamukselliset liitteet: 2017_10_24 Luottamukselliset liitteet
- Tutustuttiin Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visioon 2030, visio2030-kalvot.pdf (<http://minedu.fi/korkeakoulutuksen-ja-tutkimuksen-visio-2030>)

10 Muut esille tulevat asiat

11 Ilmoitusasiat

- Ohjausryhmän toimikauden viimeinen kokous 8.12.2017 perjantaina kello 9, Väinämöinen, OKM, Meritullinkatu 10, Helsinki
- Korkeakoulujen IT-päivät 8-9.11.2017 Jyväskylässä
- Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaari 28-29.11.2017 Kuopiossa

12 Kokouksen päättäminen

- Hyvönen päätti kokouksen kello 11:45.

Kokouksen osallistujat

Jäsenet

- Ilmari Hyvönen, ylitarkastaja, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
- Juha Haataja, opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö (varapuheenjohtaja)
- Jaana Backman, tutkimuspalvelujohtaja, Itä-Suomen yliopisto
- Jukka Ivonen, tietohallintopäällikkö, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
- Eija Lantta, projektipäällikkö, Lahden ammattikorkeakoulu
- Ilkka Niemelä, rehtori, Aalto yliopisto – ESTE sijaisena Kati Hagros, CDO, Aalto yliopisto
- Manu Pajuluoma, tietohallintojohtaja, Lapin yliopisto – ESTE sijaisena Liisa Huovinen, vastaava tietohallintopäällikkö
- Pertti Puusaari, rehtori, Hämeen ammattikorkeakoulu – ESTE sijaisena Kari Helenius, tietohallintopäällikkö
- Eva Maria Raudasoja, johtaja, Oulun yliopisto
- Mikael Rosendahl, kehittämisspäällikkö, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos – UUSI edustaja Mika Silanderin tilalle
- Ilkka Siissalo, tietohallintojohtaja, Helsingin yliopisto

- Juha Venho, tietohallintopäällikkö, Turun ammattikorkeakoulu
- Stina Westman, kehityspäällikkö, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Asiantuntijat

- Janne Kanner, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Antti Mäki, johtaja, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy (ryhmän sihteeri)
- Maria Reh binder, tekijänoikeusasiamies, Aalto-yliopisto
- Outi Tasala, asiakasratkaisupäällikkö, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Liitteet

- 2017-10-24_Liite_1_Muistio_Korkeakoulujen_tietohallinto- ja ICT-ohjausryhmä-2017_08_29.pdf
- 2017-10-24_Liite_3a_Luonnos_Korkeakoulun ja CSC:n puitesopimukseksi.pptx
- 2017-10-24_Liite_3b_Korkeakoulu-CSC_Puitesopimus_13102017_FINAL_draft.docx
- 2017-10-24_Liite_3c_Korkeakoulu-CSC_Liite_2a_Konsultointi- ja muu_asiantuntijapalvelu_korkeakoululle_2017-09-26.docx
- 2017-10-24_Liite_6_KTPO-CSC-sopimusasiat_Haataja.pptx
- KTPO-CSC-sopimusasiat_Haataja_20171024.pptx
- 2017_10_24_Luottamukselliset liitteet
- Muistio

Asialista

1 Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- 2017_08_29 pidetyn kokouksen muistioluonnos (liite 1)

3 Katsaus tiedonhallintalain valmisteluun

- Maria Reh binder esittelee seurattavana asiana (liite 2, jaetaan kokouksessa)

4 Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen digitalisaation tiekartta (luonnos)

- Outi Tasala esittelee <http://ka.csc.fi> (tiekartalla näkyviä kerroksia voi vaihtaa viemällä hiiren kuvan päälle)

5 Korkeakoulun ja CSC:n välinen puitesopimus ja yhteispalvelut

- Mäki esittelee Korkeakoulujen verkostojen esille nostamana asiana CSC:n yhdessä joidenkin korkeakoulujen kanssa valmisteleman kaksisuuntaisen puitesopimuksen ja mahdollisia palveluita (liite 3a, liite 3b ja liite 3c)

6 OKM:n ja CSC:n -sopimuksen valmistelu vuonna 2018 ja jatkossa hankittavista palveluista

- Haataja esittelee (Liite_6): sopimuksen pohjana on opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osaston ja CSC:n sopimus vuonna 2017 toimitettavasta palvelukokonaisuudesta, (sopimus 2017-02-17_kokouksen_liite 5, sopimuksen liitteet: 2017-02-17_kokouksen_luottamukselliset liitteet) sekä palveluiden esittely (<http://okm-palvelut.csc.fi/>)

7 Ohjausryhmän toimikauden päättämiseen liittyvät toimet ja ohjausyhteistyön organisoiminen jatkossa

- Keskusteluasia

8 Asiat FUNET-työvaliokuntana

- Kanner esittelee FUNET-2020 -tilannekatsauksen ja mahdollisesti valmisteluun tulevan palveluaihion (liite 4, 2017_10_24

Luottamukselliset liitteet, jaetaan kokouksessa)

9 Seurattavat asiat

- Yhteinen lista: <https://wiki.eduuni.fi/display/CSCTIES/Seurattavat+asiat>
- Luottamukselliset liitteet: 2017_10_24 Luottamukselliset liitteet
- Saavutettavuusdirektiivi
- Sähköisten aineistojen arkistointi: hallinnon aineistot, julkaisut ja opinnäytetyöt, opetusmateriaalit, tutkimusaineistot
- Tietosuoja-asetus
- EIDAS
- KOSKI ja suostumustenhallinta korkeakoulujen tietojen luovuttamisesta rekisteröidyn suostumuksella

10 Muut esille tulevat asiat

11 Ilmoitusasiat

- Ohjausryhmän toimikauden viimeinen kokous 8.12.2017 perjantaina kello 9, Väinämöinen, OKM, Meritullinkatu 10, Helsinki
- Korkeakoulujen IT-päivät 8-9.11.2017 Jyväskylässä
- Korkeakoulujen ja tiedelaitosten johdon seminaari 28-29.11.2017 Kuopiossa

12 Kokouksen päättäminen